

Do Walnego Zgromadzenia Fundacji Dziedzictwa Polskiego w Afryce Południowej

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZARZĄDU FUNDACJI DZIEDZICTWA POLSKIEGO W RPA ZA OKRES 22.10.2016 - 19.10.2019

1. Sprawy organizacyjne.

Walne Zgromadzenie Fundacji Dziedzictwa Polskiego (FDP) w RPA, w którego posiedzeniu wzięło udział 13 osób, w dniu 22 października 2016 roku wybrało Zarząd Fundacji w składzie:

Prezydent - Jacek Fastyn
Wice-prezydent - Ian Tumiel
Sekretarz - Jerzy Sadowski
Skarbnik - Stanisław Wojtasik
Członkowie:
Krystyna Lech
Stefan Szewczuk

oraz Komisję Rewizyjną w składzie:
Zbigniew Dziembowski
Andrzej Romanowicz

Przy pracy archiwistycznej nad zbiorami Fundacji, Zofia Sulej obiecała wsparcie, jeżeli będzie ono konieczne.

5 lutego 2017 Fundacja (i nie tylko Fundacja) poniosła bardzo dużą stratę, gdyż przedwcześnie opuścił nasze szeregi nieodżałowany Andrzej Romanowicz. Nie było nam dane dłużej korzystać z jego wiedzy, doświadczenia i kontaktów, ale na długo pozostanie wielka spuścizna jego działalności.

Cześć Jego pamięci!!!

W grudniu 2017 Ian Tumiel powiadomił Zarząd Fundacji, że z przyczyn osobistych, w najbliższej (wówczas) przyszłości, nie będzie mógł brać udziału się w pracach fundacji i złożył rezygnację. Mamy nadzieję, że obecnie Ian wróci do działalności w Fundacji.

W sumie, bardzo skromny zespół władz fundacji zeszczupłał jeszcze bardziej.

W marcu 2018 roku Zarząd dokooptował do swojego składu pp. Natalię i Kamila Basińskich, którzy wcześniej stworzyli i zaktywowali dla Fundacji stronę internetową.

W okresie ostatniej kadencji, tzn od października 2016 do października 2019 roku, odbyło się 13 zebrań Zarządu Fundacji. Zebrania Zarządu nie odbywały się regularnie lecz były one zwoływane wówczas, gdy zachodziła taka potrzeba w związku z konkretnymi działaniami Fundacji. Niektórzy członkowie Zarządu mieszkają w miejscach bardzo oddalonych od siedziby Fundacji (Klerksdorp - 190km, Pretoria - 70km, Vanderbijlpark - 90km), co wiąże się z dużymi kosztami dojazdu na zebrania. Dlatego, w celu obniżenia tych kosztów, część zebrań (7) była zorganizowana używając do tego celu Skype.

Biorąc pod uwagę komentarze i wnioski (pominięty w protokole) zgłoszony na ostatnim Walnym Zgromadzeniu 22 października 2016, oraz jego decyzję w sprawie funkcji II Vice-Prezydenta, przygotowano dla odbywającego się dziś Walnego Zgromadzenia znowelizowaną wersję Statutu, w którym dokonano następujących zmian, proponowanych przed trzema laty:

- tytuł Prezydent (Fundacji) został zastąpiony tytułem Prezes (Fundacji);
- tytuł Vice-Prezydent (Fundacji) został, zastąpiony tytułem Vice-Prezes (Fundacji);
- funkcja zatytułowana II Vice-Prezydent (Fundacji) została wykreślona.

Jeżeli frekwencja członków obecnych na Walnym Zgromadzeniu na to pozwoli, Zarząd pragnie poddać znowelizowaną wersję Statutu Fundacji pod dyskusję i głosowanie.

2. Realizacja zadań i planów Fundacji.

W spadku z poprzedniej kadencji, Zarząd odziedziczył zadanie cyfryzacji archiwum Fundacji (jako Faza 1) i plany cyfryzacji jej zbiorów. W tym miejscu należy wyjaśnić, że pojęcia **archiwum** i **zbiory** są często używane przemiennie, a ich użycie nie jest jednoznaczne.

Otóż, pod pojęciem **archiwum** mieszczą się dokumenty i przedmioty należące do Fundacji i świadczące o jej przeszłości jako organizacji. Natomiast wszystkie dokumenty i przedmioty przekazywane do Fundacji należą do jej **zbiorów**.

W październiku 2016, Fundacja nie posiadała sprzętu, który umożliwiłby natychmiastowe przystąpienie do wykonania zadania cyfryzacji archiwum. Również, nie mieliśmy żadnego doświadczenia jak taką pracę prowadzić. Z dużą pomocą pani Konsul Dominiki Mosek udało się przełożyć termin wykonania tego zadania do grudnia roku 2017.

Do końca 2016 roku zakupiono podstawowy sprzęt, tzn printer-skaner umożliwiający skanowanie dokumentów w formatach do A3 i pamięć przenośną (SSD) o dużej pojemności (500GB), a od początku następnego roku rozpoczęto cyfryzację archiwum Fundacji używając prywatnych komputerów/laptopów. Była to praca długa i żmudna, zabierająca bardzo dużo czasu..

W czasie pobytu w Polsce w czerwcu i lipcu 2017, Jacek Fastyn nawiązał kontakt z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego (MKiDN) i spotkał się z p. Dorotą Janiszewską-Jakubiak, zastępcą dyrektora Departamentu Dziedzictwa Kulturowego za Granicą i Strat Wojennych oraz z p. Michałem Michalskim, naczelnikiem Wydziału ds Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą tegoż Departamentu. W rozmowach przedstawione zostały zadania stojące przed FDP i problemy związane ich wypełnianiem.

Ministerstwo obiecało pomoc w postaci przysłania eksperta/ów z Archiwum Akt Nowych w celu profesjonalnego rozpoznania posiadanych przez Fundację archiwów i zbiorów. Fundacja została poproszona o rozpoznanie i, w miarę możliwości, zabezpieczenie logistyki tej wizyty. Wstępny termin wizyty został ustalony na pierwszą połowę października 2017, jeśli jej koszty zmieszczą się w bieżącym budżecie Ministerstwa. W sprawie pomocy materialnej, Ministerstwo doradziło by zwrócić się do jakiejś organizacji, która się taką formą pomocy zajmuje. Ministerstwo zaleciło również bezpośredni kontakt z Archiwum Akt Nowych (AAN).

Zgodnie z zaleceniami MKiDN, Jacek Fastyn nawiązał kontakt z AAN i spotkał się z dr Wojciechem Woźniakiem, generalnym dyrektorem Archiwów Państwowych, dr Tadeuszem Krawczakiem, dyrektorem Archiwum Akt Nowych, mgr Włodzimierzem Janowskim, kierownikiem Oddziału I Opracowania Zasobu i p. Mariuszem Olczakiem (pozycja nie zanotowana - *JF*). Rozmowy dotyczyły określenia rodzaju dokumentów i materiałów/przedmiotów, ich ilości (orientacyjnie określonej jako ± 4 mb - *JF*), sposobu przechowywania i konserwacji. Gospodarze spotkania również pokazali sposoby "obróbki" i przechowywania archiwaliów, udzielili porad dotyczących ich cyfryzacji i zalecili, by w sprawach dotyczących pomocy materialnej dla FDP, kontaktować się z organizacjami zajmującymi się taką formą pomocy.

Od połowy sierpnia 2017 wznowiono prace nad cyfryzacją archiwum FDP stosując wszystkie zalecenia i porady uzyskane w AAN. W tym czasie natknięto się na problem łączenia małych plików (files) w większe pliki obejmujące całościowo dany temat. W tej sytuacji zwrócono się do p. Konsul Dominiki Mosek z prośbą o pomoc finansową na zakup programu Adobe Acrobat, który umożliwia taką "obróbkę" plików i daje wiele innych możliwości ich modyfikacji. Całkowity koszt zakupu tego programu to kwota R7271.00. Niezawodna pani Konsul pomogła "od ręki" kupując ten program za co bardzo Jej dziękujemy.

W połowie września 2017 zostaliśmy poinformowani, że przyczyn braku środków finansowych w aktualnym budżecie, specjaliści z Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych i Biblioteki Narodowej będą mogli być wydelegowani do RPA dopiero w styczniu 2018 roku.

W listopadzie 2017, zbliżając się do końca cyfryzacji archiwum FDP, zawarto kontrakt z BlueHost na hosting strony internetowej i rozpoczęto jej budowę. O wykonanie tej pracy poproszono p. Natalię Basińską, która ochoczo podjęła się tego zadania wraz ze swym mężem, Kamilem Basińskim. Po miesiącu działań państwa Basińskich, FDP miała już swoją aktywną stronę internetową - fundacjadziedzictwapolskiegowrpa.com. (Niestety, tytuł strony brzmiący

"fundacja dziedzictwa polskiego w rpa" był już wcześniej zajęty; nb przez MSZ RP).

Protokół odbioru zadania został podpisany w dniu 8 grudnia 2017 przez p. Dominikę Mosek, Konsula RP w Pretorii i p. Jacka Fastyna, Prezesa FDP w RPA. Łacińskie przysłowie mówi: *Finis coronat opus*, ale dla FDP był to finał tylko pierwszej Fazy planów.

18 listopada odbyło się spotkanie polonijne z Marszałkiem Senatu RP Stanisławem Karczewskim, który przebywał z oficjalną wizytą w RPA. Podczas tego spotkania była sposobność o porozmawianiu z Marszałkiem o problemach i potrzebach FDP. Pan Marszałek poprosił o skierowanie do Niego odpowiedniego listu poprzez dyrektora Biura Polonijnego p. Grzegorza Seroczyńskiego. List taki został wysłany, ale w odpowiedzi FDP otrzymała tylko życzenia świąteczne.

Pod koniec listopada 2017 ruszyła akcja przygotowania wizyty delegatów z MKiDN mającej na celu przegląd i ocenę zbiorów Fundacji. W trakcie rozmów z MKiDN ustalono, że:

- wizyta będzie miała miejsce w dniach 28/01/2018 - 04/02/2018;
- ze względu na wielkość i zawartość zbiorów, przyjazd jednego specjalisty jest wystarczający;
- MKiDN opłaci bilety lotnicze i hotel poprzez biuro podróży, z którym ma umowę, biorąc pod uwagę sugestie i informacje przekazane przez FDP;
- FDP zapewni logistykę wizyty w RPA.

Archiwista, mgr Jan Annusewicz przybył do RPA 29/01/2018 i od razu rozpoczął swoją misję. Przejrzał i opisał wszystkie zbiory znajdujące się w siedzibie FDP, Konwencie Sióstr Służebniczek w Lyndhurst i zbiory FDP eksponowane w Military Museum w Saxonwold. Zorganizowane były spotkania z Zarządem Fundacji i p. Konsul Dominiką Mosek. Ponadto, w wolnym czasie, zorganizowano krótkie rekreacyjne wyjazdy do miejsc zainteresowania w pobliżu Johannesburga.

Na zakończenie swojej wizyty p. Annusewicz przekazał pełną, uporządkowaną listę zbiorów FDP, oraz - po powrocie do Polski - przesłał kopię swojego raportu, jaki złożył do MKiDN. Koszt tej wizyty dla Fundacji wyniósł R7172.00

Na zebraniu Zarządu FDP w dniu 17 marca 2018 Jacek Fastyn zgłosił wniosek, by w uznaniu za pełną poświęcenia pracę nad przygotowaniem, budową, uruchomieniem i aktywacją w bardzo krótkim czasie strony internetowej naszej Fundacji, przyznać p. Natalii Basińskiej nagrodę w wysokości R 3000. Zarząd jednogłośnie zaakceptował zgłoszony wniosek.

Pod koniec marca 2018, nie mając jeszcze żadnej pomocy materialnej z zewnątrz, w miarę skromnych możliwości rozpoczęto cyfryzację zbiorów Fundacji - pod tytułem Faza 2.

W sierpniu 2018 p. Stefan Szewczuk przekazał kopie skanów dokumentów i fotografii przedstawiających działalność Domu Dziecka dla dzieci polskich w Oudtshoorn. Niestety, na chwilę obecną, materiały te nie mogą być opublikowane na stronie internetowej naszej Fundacji ponieważ wymagają autoryzacji ze strony the Hoover Institution Archives, Stanford, CA, USA, która takie prawa nabyła.

Również w sierpniu 2018 otrzymano informację, że jest możliwość uzyskania dofinansowania naszych planów poprzez Fundację "Pomoc Polakom na Wschodzie" (PPnW). Niezwłocznie został przygotowany odpowiedni wniosek, pn. Cyfryzacja Zbiorów Fundacji Dziedzictwa Polskiego w Afryce Południowej - Faza 2 (obejmujący cyfryzację 87 pozycji z listy naszych zbiorów, przy czym często jedną pozycję stanowi paręset dokumentów), który wraz z wymaganymi dokumentami i załącznikami został przesłany we wrześniu 2018 do w/w Fundacji.

Pod koniec sierpnia 2018 rozpoczęto przygotowania do zorganizowania wystawy upamiętniającej 100-lecie Odzyskania Niepodległości Polski. Dużą pomoc w zorganizowaniu tej wystawy udzielił nam Konsulat RP w Pretorii, od którego pożyczono stelaże, oraz uzyskano materiały do druku plansz i wsparcie finansowe.

Znalezienie stelaży, sprawdzenie ich wymiarów i zaaranżowanie ich wypożyczenia załatwił Jerzy Sadowski. Transport stelaży i ustawienie wystawy, jak również transport zwrotny, zapewnił Stanisław Wojtasik przy współdziałaniu z Jackiem Fastynem i Stefanem Szewczukiem. Biało-czerwone szarfy uszyła p. Marlena Tomżyńska. Druk plansz i baniera zorganizował Jacek Fastyn, który również czuwał nad ostatecznym wyglądem wystawy. Należy również nadmienić, iż swoją "cegiełkę" do wystawy dołożyła Polish Association of Siberian Deportees prezentując swój banner. Informację o wystawie zamieściła p. Barbara Kukulska w Wiadomościach Polonijnych nr 647.

Wystawa, zatytuowana "Wieczność i Chwila" ("Eternity and a Moment"), została otwarta 11 listopada przez Ambasadora Rzeczypospolitej Polskiej w Pretorii, JE Andrzeja Kanthaka w ramach obchodów 100-lecia Odzyskania Niepodległości Polski w Kaplicy Polskiej w Norwood.

Wystawa trwała 2 tygodnie, a koszt jej zorganizowania wyniósł R 6237.65.

Wszystkim w/w osobom oraz ks. Radosławowi Szymoniakowi, ks Bogdanowi Wilkańcowi serdecznie dziękujemy za pomoc i współpracę w przygotowaniu i zorganizowaniu tej wystawy.

W kwietniu 2019 otrzymaliśmy informację, że nasz wniosek do Fundacji "Pomoc Polakom na Wschodzie" o dofinansowanie planów cyfryzacji zbiorów naszej Fundacji został rozpatrzony pozytywnie. 18 czerwca 2019 otrzymaliśmy oficjalne potwierdzenie z Fundacji "Pomoc Polakom na Wschodzie", że wniosek na realizację projektu pn. Cyfryzacja zbiorów Fundacji Dziedzictwa Polskiego w Afryce Południowej Faza 2 został rozpatrzony pozytywnie i dostał dofinansowanie w wysokości 15 000.00 zł. W załączeniu do tej korespondencji otrzymaliśmy propozycję umowy wraz z załącznikami. Co prawda było to mniej niż połowa sumy, o którą wnioskowaliśmy, ale zawsze było to wsparcie finansowe, przy pomocy którego można było zakupić sprzęt umożliwiający sprawniejsze realizowanie naszych planów.

Na zebraniu w dniu 13 lipca Zarząd przedyskutował propozycję umowy z Fundacją "Pomoc Polakom na Wschodzie" i podjął decyzję, że jeśli uda się wynegocjować zmianę terminu zakończenia prac i rozliczenia umowy z proponowanego dnia 15 listopada 2019, na dzień 15 grudnia 2019, umowa może

być podpisana. Zmianę terminu dało się wynegocjować i umowę podpisano 18 lipca 2019. Z powodu błędów adresowych banku, kwota dofinansowania wpłynęła na konto naszej Fundacji 20 sierpnia 2019.

Natychmiast, 23 sierpnia 2019, został zakupiony drugi printer-skaner i dostarczony do p. Natalii Basińskiej razem z dokumentami ze zbiorów FDP, by mogła rozpocząć ich skanowanie. Następnie zakupiono jeden laptop i przenośną pamięć (SSD, 1TB). W ten sposób wyeliminowano konieczność używania do cyfryzacji zbiorów FDP jednego prywatnego komputera. Na zakup drugiego laptopa trzeba będzie poczekać, gdyż pula przewidziana w umowie na zakup sprzętu została całkowicie wykorzystana. Podpisana umowa zawiera bardzo rygorystyczne warunki rozliczania do których nasza fundacja musi się dostosować.

Skanowanie zbiorów FDP w ramach projektu Cyfryzacja zbiorów Fundacji Dziedzictwa Polskiego w Afryce Południowej Faza 2 musi być zakończone do 15 listopada 2019, aktualizacja strony internetowej - do 30 listopada 2019, i ostateczne rozliczenie projektu - do 15 grudnia 2019.

Mając "na horyzoncie" zakończenie 2 etapu cyfryzacji zbiorów Fundacji, 27 września 2019 wystąpiono do Fundacji PPNW z wnioskiem o dofinansowanie projektu pn. Cyfryzacja zbiorów Fundacji Dziedzictwa Polskiego w Afryce Południowej Faza-3 w roku 2020.

W okresie minionej kadencji FDP współpracowała z Konsulatem RP w Pretorii. Jeszcze raz dziękuję bardzo za wsparcie finansowe, które Konsulat zawsze zapewniał w chwilach potrzeb. Fundacja, w ramach swoich skromnych możliwości, rozpowszechniała wszystkie informacje przesyłane z Konsulatu, a skierowane do szerokiej publiczności polonijnej.

Fundacja była reprezentowana na wszystkich spotkaniach polonijnych organizowanych przez Konsulat i Ambasadę RP w Pretorii z okazji świąt państwowych, tj Dnia Konstytucji 3 Maja, Dnia Niepodległości 11 Listopada, w roku bieżącym - Dnia Wojska Polskiego, oraz z innych okazji.

Przedstawiciele FDP w osobach Jacka Fastyna i Jerzego Sadowskiego brali udział w działaniach Komitetu Obchodów Lotów nad Warszawę. Corocznie składano wieńce na kolejnych rocznicach Lotów nad Warszawę pod Pomnikiem Katyńskim.

19 maja 2018 biorąc udział w balu zorganizowanym przez Zjednoczenie Polski w Johannesburgu z okazji obchodów 70 rocznicy powstania Zjednoczenia, na ręce Prezesa Zjednoczenia, p. Barbary Kukulskiej, złożono życzenia i przekazano list gratulacyjny.

Biorąc pod uwagę komentarze i wniosek (pominięty w protokole) zgłoszony na ostatnim Walnym Zgromadzeniu 22 października 2016, oraz jego decyzję w sprawie funkcji II Vice-Prezydenta, przygotowano dla odbywającego się dziś Walnego Zgromadzenia znowelizowaną wersję Statutu, w którym dokonano następujących zmian, proponowanych przed trzema laty:

- tytuł Prezydent (Fundacji) został zastąpiony tytułem Prezes (Fundacji);
- tytuł Vice-Prezydent (Fundacji) został, zastąpiony tytułem Vice-Prezes (Fundacji);

- funkcja II Vice-Prezydent (Fundacji) została

We wrześniu 2019 do Fundacji zostały przekazane następujące przedmioty:

- p. Martin Urry - dokumenty i zdjęcia z Komitetu Obchodów Lotów nad Warszawę,
 - p. Barbara Wójtowicz - pamiątki rodzinne i książki,
 - p. Irena Hajduk - pamiątki rodzinne i książki.
- Powyższe rzeczy muszą być przeglądnięte, opisane i skatalogowane.

Finansową stronę działalności Zarządu FDP prezentuje sprawozdanie Skarbnika Fundacji.

3. Sprawy będące "w toku"

Następujące sprawy/przedsięwzięcia nie zostały sfinalizowane bądź zostały dopiero rozpoczęte i powinny być przez nowo wybrany Zarząd FDP kontynuowane/zakończone:

- Umowa z Fundacją PPnW 23/DZ/2019 - Cyfryzacja zbiorów Fundacji Dziedzictwa Polskiego w Afryce Południowej - Faza 2. Zadanie jest w trakcie realizacji. Powinno być ono zakończone i rozliczone do początku grudnia 2019.
- Wniosek o dofinansowanie poprzez Fundację PPnW projektu FDP - Cyfryzacja zbiorów Fundacji Dziedzictwa Polskiego w Afryce Południowej - Faza 3.
- Włączenie do zbiorów Fundacji przedmiotów ostanio pozyskanych, wspomnianych powyżej.
- Otrzymano zaproszenie dla Prezydenta FDP, na obchody 70-lecia Stowarzyszenia Polskiego w Cape Town, które będą miały miejsce dnia 09 listopada 2019.

Lyndhurst, 19 października 2019

Za Zarząd FDP

Jacek Fastyn
(Prezydent FDP)